

Indenrigsministeren (Smørum): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i og tilføjelser til lov nr. 87 af 25. marts 1933 om købstadkommunernes styrelse og forslag til lov om ændringer i og tilføjelser til lov nr. 88 af 25. marts 1933 om landkommunernes styrelse.

Jeg vil tillade mig at fremkomme med mine bemærkninger til lovforslagene under eet, da de i mangt og meget er parallelle.

I begge lovforslag er det foreslået, at der tilvejebringes hjemmel for ydelse af diæter for varetagelse af kommunale hverv, henholdsvis købstadkommunale og sogne- og amtskommunale hverv.

Man har jo hidtil i princippet anset hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem samt andre kommunale hverv som ulønnede stillidshverv. Til ydelse af vederlag, herunder også mødediæter, har der ikke været nogen lovhjemmel. Denne ordning har vel nok virket tilfredsstillende i tidligere tider, men efterhånden er arbejdet i de kommunale råd blevet så omfattende, at det ikke kan undgås, at mange kommunalbestyrelsesmedlemmer på en eller anden måde lider økonomisk tab, når det kommunale arbejde skal passes. Naturligvis søger man i så vid udstrækning som muligt at lægge møderne udenfor den normale arbejdstid, men det er ikke muligt at begrænse det kommunale arbejde til aftenarbejde alene, hvorfor medlemmerne af de kommunale råd ikke sjældent går glip af deres arbejdsindtægt, må stille vikar, holde ekstra medhjælp o. s. v. for at kunne deltage i kommunalbestyrelsens møder, i udvalgsarbejde o. s. v.

Dette bevirker, at egnede folk af økonomiske grunde ser sig nødsaget til at afstå fra deltagelse i det kommunale arbejde. En videre udvikling i denne retning må jeg anse for meget uheldig. Jeg har derfor ment, at der bør søges tilvejebragt lovhjemmel for, at der på en eller anden måde skal kunne ydes vederlag for varetagelsen af kommunale hverv.

I bemærkningerne til lovforslaget om ændringer i købstadkommunalloven er forholdene i de andre nordiske lande samt England nærmere omtalt, og det fremgår heraf, at udviklingen også i udlandet synes at gå i retning af at tillægge de kommunale tillidsmænd en godtgørelse.

Det er i ministeriet nøje overvejet, om en vederlagsordning her i landet bør søges gennemført i form af en godtgørelse for positive udgifter eller indtægtstab som den engelske ordning, eller om der blot skal

gives adgang til at yde mødediæter. Jeg er klar over, at den engelske ordning vel nok harmonerer bedst med det, der tilsigtes med en vederlagsordning, men ordningen lader sig efter min mening vanskeligt gennemføre i praksis her i landet, og de kommunale organisationer, med hvilke vederlagsbestemmelserne har været drøftet, har erklæret sig enige heri. Der er naturligvis den ulempe ved en ordning med mødediæter, at der forekommer tilfælde, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem ikke lider noget indtægtstab som følge af sit kommunale hverv, f. eks. en tjenestemand, af hvem det i de enkelte tilfælde ikke forlanges, at han skal stille vikar eller præstere overarbejde for den del af arbejdstiden, han bruger til kommunale møder. Jeg tror dog ikke, at man bør lade dette være afgørende.

Endvidere har jeg ment det rigtigst, at det overlades til kommunalbestyrelserne selv at bestemme, om der skal ydes vederlag samt vederlagets størrelse indenfor visse maksimumbeløb. Disse maksimumbeløb er foreslået ansat til 10 kr. for aftenmøder samt kortere dagmøder og 20 kr. for længere dagmøder.

I overensstemmelse med disse retningslinier er der udarbejdet forslag til en ny §12 a i købstadkommunalloven og ændringer i denne lovs §§ 10 og 25 samt ændringer i §§ 15 og 22 i landkommunalloven.

Herefter skal diæter for det første kunne ydes til kommunalbestyrelsesmedlemmer for deltagelse i møder i kommunalbestyrelsen og i de blandt dens medlemmer nedsatte udvalg. Dernæst skal der med tilsynsmyndighedens godkendelse kunne ydes diæter for varetagelse af andre kommunale hverv, som nogen udfører efter valg dertil af kommunalbestyrelsen eller kommunens beboere. Til denne sidste gruppe hører f. eks. de kommunale revisorer i købstæderne, der vælges af kommunens beboere. Endvidere de af en kommunalbestyrelse valgte medlemmer af udvalg, kommissioner og nævn, der ikke udelukkende består af kommunalbestyrelsesmedlemmer, f. eks. ligningskommissionerne.

Det er i lovforslaget udtrykkelig bestemt, at såfremt der er tillagt nogen honorar for varetagelse af et kommunalt hverv, kan der ikke tillige tillægges den pågældende diæter for møder i forbindelse hermed. Der tænkes her f. eks. på borgmestre, sognerådsformænd og amtmænd samt formændene for de sociale udvalg, for så vidt angår møder i disse udvalg. I disse tilfælde er det hen-